

УДК 336.01

Заволока Ю.М.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів та банківської справи,
Кременчуцького інституту Дніпропетровського
університету імені Альфреда Нобеля

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. У статті розглянуто сутність інвестиційної політики підприємств та визначено основні принципи і етапи процесу формування інвестиційної політики в умовах сучасної економіки.

Ключові слова: інвестиційна політика, інвестиційна діяльність, ефективність вкладень, інвестиційна активність, інвестиційні ресурси.

Аннотация. В статье рассмотрена сущность инвестиционной политики предприятий и определены основные принципы и этапы процесса формирования инвестиционной политики в условиях современной экономики.

Ключевые слова: инвестиционная политика, инвестиционная деятельность, эффективность вложений, инвестиционная активность, инвестиционные ресурсы.

Annotation. The enterprise has to carry out the investment activities for ensuring the efficient operation of the enterprise, sustainable development, competitiveness, investment of new business. The opportunities businesses to create the necessary material and technical conditions for the implementation of its core activities and the possibility of achieving strategic objectives and prospects for its further development depend on the success of the company. The investment activities of the economic enterprise is the process of grounding and realization the most effective forms of capital investments aimed at expanding its economic potential.

The practice of Ukrainian enterprises shows that the domestic enterprises are not always engaged in investment activities with maximum efficiency in the presence of favorable factors and opportunities. The main reason is non-availability of designed and implemented the investment policy, the need for which is due to the problems and challenges of the enterprises in the current development of the economy.

The effective investment activity is not possible without deliberate investment policy, and the latter has critical to its operation, regardless of size, industry sector, legal form and other features.

In this regard the purpose of this study is the examine of the essence of the investment policy and the basic principles of its formation in present conditions.

Key words: investment policy, investment, investment activity, efficiency investments, investment resources.

Постановка проблеми. У сучасних умовах для здійснення ефективної діяльності кожного господарюючого суб'єкта особливо актуальною є проблема мобілізації та ефективного використання інвестицій.

Інвестиційна активність є складовою частиною ділової активності господарюючих суб'єктів, що включає також виробничу, інноваційну, ринкову, маркетингову та іншу активність.

Стимулювання інвестиційної діяльності, вироблення чіткої стратегії інвестування, визначення її пріоритетних напрямів, мобілізація всіх джерел інвестицій є найважливішою умовою сталого та якісного розвитку підприємств [4].

Для здійснення інвестиційної діяльності підприємства розробляють інвестиційну політику. Інвестиційна політика підприємства це комплекс практичних дій та заходів в

межах окремого підприємства, які забезпечують найефективніше вкладання капіталу (власного, залученого чи позикового) в об'єкти інвестування з метою забезпечення прибутковості господарюючого суб'єкта або досягнення інших позитивних результатів в майбутньому [6,8].

Як відомо, рівень розвитку будь-якого підприємства багато в чому залежить від наявності та грамотної реалізації саме інвестиційної політики.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичним підґрунтям дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів: Г. Александера, В. Базилевича, Д. Баюри, І. Бута, А. Гальчинського, В. Гейця, А. Пересади, С. Шевченко та інших [1,2,5,9,10]. Аналіз наукових робіт свідчить про те, що певне коло проблем проаналізовано сучасними дослідниками, однак

незважаючи на існуючі численні теоретичні та практичні розробки на сьогоднішній день відсутня єдина розроблена на державному рівні і підтримувана підприємствами інвестиційна політика.

Метою даної статті є розгляд теоретичних питань та виявлення найбільш важливих проблем стосовно формування інвестиційної політики на підприємстві в умовах сучасної економіки.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна політика відіграє ключову роль у розвитку підприємства і впливає на фінансові результати його діяльності [9].

Для планування і здійснення інвестиційної політики особливу важливість має попередній аналіз, який проводиться на стадії розробки інвестиційних проектів і сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Формування інвестиційної політики базується на прогнозуванні кон'юнктури інвестиційного ринку і окремих умов здійснення інвестиційної діяльності, тому її розробка є складним творчим процесом. В кінцевому результаті інвестиційна політика має забезпечити фінансову стійкість підприємства не тільки на сьогоднішній день, але й в перспективі та повинна відповідати загальній стратегії розвитку підприємства.

Також при формуванні інвестиційної політики господарюючого суб'єкта необхідно обов'язково враховувати: фінансово-економічний стан підприємства; розташування ринку виготовленої підприємством продукції, обсяг, якість, ціну продукції; технологічний рівень виробництва підприємства; співвідношення власних і позикових коштів; умови фінансування на ринку капіталів; умови страхування і гарантій інвестицій; лізингові умови.

Для досягнення більшої ефективності вкладень необхідно враховувати базові принципи інвестування, а саме: націленість інвестиційної політики на досягнення стратегічних планів підприємств та їх фінансову стійкість; облік інфляції і фактору ризику; економічне обґрунтування інвестицій; формування оптимальної структури портфельних і реальних інвестицій; ранжування проектів та інвестицій за їх значимістю і послі-

довністю реалізації виходячи з наявних ресурсів і з урахуванням залучення зовнішніх джерел; вибір надійних і більш дешевих джерел і методів фінансування інвестицій [7].

Більшість проблем формування інвестиційного процесу в сучасних умовах обумовлені відсутністю чітко розробленої системи принципів стосовно інвестиційної політики, дотримування яких дозволить підприємствам уникати багатьох помилок і прорахунків.

Інвестиційна політика визначається, як частина реформування організації і спрямована на забезпечення ефективного використання інвестиційних ресурсів, раціональне поєднання різних джерел фінансування, на досягнення позитивних інтегральних показників ефективності проекту і в цілому – на економічно доцільні напрями розвитку виробництва.

Ефективність формування інвестиційної політики значною мірою залежить від організації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві. Прийняття рішень про інвестиції є найбільш складною і важливою задачею управління. Для виконання комплексу робіт, що забезпечують досягнення кінцевих результатів проектів необхідна саме інтеграція діяльності всіх учасників процесу управління інвестиційною діяльністю.

Формування процесу розробки інвестиційної політики господарюючого суб'єкта проходить декілька етапів (рис. 1).

Таким чином, інвестиційна політика підприємства являє собою складну, взаємопов'язану і взаємообумовлену сукупність видів діяльності підприємства, спрямовану на перспективний розвиток, отримання прибутку та інших позитивних ефектів в результаті здійснення інвестиційних вкладень.

Але у процесі реалізації інвестиційна політика може змінюватися під впливом непередбачуваних обставин зовнішнього та внутрішнього середовища. Задля здійснення конкретних змін усі етапи формування інвестиційної політики повинні бути опрацьовані спочатку, тобто процес формування інвестиційної політики підприємства на сучасному етапі розвитку економіки набирає неперервного характеру.

Рисунок 1. Етапи формування процесу розробки інвестиційної політики

Не слід забувати і про те, що інвестиційна політика будь якого підприємства знаходиться під визначальним впливом державної інвестиційної політики, тому при її формуванні логічним буде в максимально можливій мірі «задіяти» ті напрямки інвестицій, в яких держава проявляє зацікавленість і, отже, буде надавати підтримку (фінансами, гарантіями; у вигляді пільг, в тому числі податкових, тощо).

Також, на сьогоднішній день одним із головних чинників процесу інвестування залишається формування сприятливого інвес-

тиційного клімату у державі. Інвестиційний клімат розглядають на рівні держави, регіону, галузі, підприємства. На кожному з цих рівнів діють відповідні чинники, за сукупністю яких оцінюють сприятливість інвестиційного клімату. Кардинальному покращенню інвестиційного клімату сприятиме: захист прав власності інвесторів, розвиток інституту банкрутства; дієва антимонопольна політика, ефективне управління державною власністю, дебіюрократизація економіки.

З усього вище наведеного можна зробити висновок, що інвестиції представляють со-

бою застосування фінансових ресурсів у формі довгострокових вкладень капіталу і тому для найбільш ефективного їх застосування підприємство формує свою інвестиційну політику, основною метою якої є створення оптимальних умов для вкладення власних і

позикових фінансових та інших ресурсів. Саме за допомогою інвестиційної політики підприємство реалізує свої можливості до передбачення довгострокових тенденцій економічного розвитку та адаптації до них.

Література:

1. Базилевич В.Д. Посилення ролі фінансів у трансформаційній економіці / В.Д. Базилевич // Фінанси України. – 2004. – №5. – С.5-9.
2. Баяра Д.О. Корпоративне управління як фактор поживлення інвестиційного процесу в корпораціях/ Д.О. Баяра // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2005. – Вип. № 75-76 - С. 26-29
3. Бут І.О. Інвестиції як основа структурних зрушень в економіці/ І.О. Бут// Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації: вплив на національну економіку та окремих бізнес: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ. – 2008. – Т. 1. – С. 3-4.
4. Ванькович Д. Інвестиційний клімат в Україні та шляхи його поліпшення: економіко-правовий аспект/ Д. Ванькович, Н. Демчишак// Економіст. – 2007. – № 4. – С. 79-81.
5. Гальчинський А.С. Шляхом Європейської інтеграції: Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін. – К., 2004. – 416 с.
6. Жукова А.Г. Інноваційно-інвестиційна діяльність промислового підприємства: проблеми та інструментарій забезпечення розвитку. / А.Г. Жукова // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. – №2(9). – с.46-53.
7. Резник Н.П. Чинники формування інвестиційного клімату / Н.П. Резник // Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації: вплив на національну економіку та окремих бізнес: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ. – 2008. – Т. 1. – С. 25-27.
8. Руденко В.В. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства / В.В. Руденко // Наука й економіка. – 2009. – №4(16), Т.1. – с.221-230.
9. Пересада А.А Інвестування: Навчальний посібник / А.А. Пересада. – К.: КНЕУ, 2004. – 250 с.
10. Шевченко С.Ю. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності / С.Ю. Шевченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 1. – С. 7–10.